

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

8 юни 1971 година¹

„Звукозаписи“

По дело 78/70

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от страна на Hanseatisches Oberlandesgericht, Hamburg (Германия) по производство, висящо пред този съд, между

Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH, Hamburg

и

METRO-SB-GROSSMÄRKTE GMBH & Co. KG, представлявано от дружеството METRO-SB-GROSSMÄRKTE GMBH, Hamburg

относно преюдициално решение за тълкуване на член 5, алинея 2, член 85, параграф 1 и член 86 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н R. Lescourt, председател, г-н A. M. Donner и г-н A. Trabucchi, председатели на състав, г-н R. Monaco (докладчик), г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore и г-н H. Kutscher, съдии,

генерален адвокат: г-н K. Roemer,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 8 октомври 1970 г., постъпило в секретариата на Съда на 7 декември 1970 г., Hanseatisches Oberlandesgericht, Hamburg отправя към Съда на ЕО искане за преюдициално решение по член 177 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност, по някои въпроси, свързани с тълкуването на член 5, алинея 2, член 85, параграф 1 и член 86 от Договора за ЕИО.

По първия въпрос

2. С първия въпрос от Съда се иска да се произнесе дали противоречи на член 5, алинея 2 или на член 85, параграф 1 от Договора за ЕИО тълкуване на членове 97 и 85 от германския закон от 9 септември 1965 г. за авторското право и сродните му права в смисъл, че германско предприятие, произвеждащо звукозаписи, може да се позовава на

¹ Език на производството: немски.

изключителното си право на разпространение, за да забрани продажбата на територията на Федерална република Германия на звукозаписи, предоставени от него на френското му дъщерно дружество, което, макар и юридически независимо, е изцяло на негово подчинение от търговска гледна точка.

3. Съгласно член 177, Съдът, при постановяването на преюдициално решение, може да се произнася единствено относно тълкуването на Договора и на актовете на институциите на Общността, или върху тяхната действителност, но не може, въз основа на този член да се произнася по тълкуването на разпоредба на националното законодателство. Той може обаче да извлече от формулировката на поставените му от националния съд въпроси онези проблеми, които се отнасят до тълкуването на Договора, като вземе предвид фактите, съобщени му от националния съд.

4. От фактите, отбелязани от *Hanseatisches Oberlandesgericht, Hamburg*, е ясно, че въпросът му може по същество да бъде сведен до следното: дали изключителното право на разпространение на защитените обекти, предоставено му от националното законодателство относно производителите на звукозаписи, може, без да се накърняват разпоредбите на Общността, да предотврати пускането на пазара на национална територия на стоки, законно разпространявани от същия производител или с негово съгласие на територията на друга държава-членка. От Съда се иска да определи точното съдържание и обхват на съответните разпоредби на правото на Общността и по-специално на член 5, алинея 2 или член 85, параграф 1.

5. Според член 5, алинея 2 от Договора държавите-членки са длъжни да „се въздържат от каквато и да било мярка, която би могла да застраши постигането на целите в настоящия договор“. Тази разпоредба съдържа общо задължение за държавите-членки, точното съдържание на което зависи във всеки индивидуален случай от разпоредбите на Договора или на нормите, извлечени от общата му система.

6. Според член 85, параграф 1 от Договора „Забраняват се като несъвместими с общия пазар: всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите-членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар“. Упражняването на правата върху индустриална собственост може да попадне под забраната, съдържаща се в тази разпоредба, винаги, когато това се явява предмет, средство или резултат на споразумение, което, като предотвратява вноса от други държави-членки на законно разпространявани там стоки, води до подялба на пазара.

7. Ако обаче упражняването на правото не съдържа елементи на договор или съгласувана практика по смисъла на член 85, параграф 1, за да се отговори на зададения въпрос е необходимо да се прецени дали упражняването на въпросното право е съвместимо с други разпоредби на Договора, в частност разпоредбите, свързани със свободното движение на стоки.

8. Принципите, които трябва да бъдат разгледани в настоящия случай, са свързаните с постигането на единен пазар между държавите-членки, които се съдържат в част втора на Договора, посветена на основите на Общността, в материята относно свободното движение на стоки, както и в член 3, буква е) от Договора, който предвижда

създаването на система, която да гарантира ненарушаването на конкуренцията в рамките на общия пазар.

9. Наред с това, определени забрани или ограничения на търговията между държавите-членки, се допускат и от член 36. Договорът изрично ги споменава като предвижда, че тези дерогации не могат да представляват „средство за произволна дискриминация или прикрито ограничение върху търговията между държавите-членки”.

10. По този начин, в контекста на посочените разпоредби, и особено на членове 36, 85 и 86, следва да се прецени в каква степен упражняването на национално право, свързано с авторските права може да попречи на търговията със стоки от друга държава-членка.

11. Сред забраните и ограниченията на свободното движение на стоки, които допуска, член 36 споменава индустриалната и търговска собственост. Ако предположим, че тези разпоредби могат да се отнасят и до право, свързано с авторските права, от текста на този член се вижда, че макар Договорът да не засяга съществуването на права, признати по националното законодателство на държава-членка, свързани с индустриалната и търговска собственост, упражняването на тези права може, въпреки това, да попадне под забраните, предвидени от него. Въпреки че Договорът допуска забрани и ограничения върху свободното движение на стоки, обосновани с оглед защитата на индустриалната и търговска собственост, член 36 допуска дерогиране на тази свобода само доколкото същите са обосновани с оглед закрила на правата, които съставляват специфичния обект на тази собственост.

12. Ако право, свързано с авторските права, бъде използвано, за да се предотврати пускането на стоки на пазара на държава-членка, които се разпространяват от титуляра на правото или с негово съгласие на пазара на друга държава-членка, на единственото основание, че това разпространение не се извършва в рамките на националната територия, то тази забрана, която би дала легитимност на изолирането на националните пазари, би била в противоречие с основната цел на Договора да обедини националните пазари в единен пазар.

Постигането на тази цел не би било възможно, ако, при действието на различните правни системи на държавите-членки, на техните граждани би било позволено да извършат подялба на пазара и да предизвикат произволна дискриминация или прикрито ограничаване на търговията между държавите-членки.

13. Следователно би било в противоречие с разпоредбите, уреждащи свободното движение на стоки в рамките на общия пазар, производител на звукозаписи да упражни изключителното си право на разпространение на защитените обекти, предоставено му от законодателството на държава-членка, по такъв начин, че да забрани в тази държава-членка продажбата на стоки, пуснати от него или с негово съгласие на пазара на друга държава-членка, на единственото основание, че това не е станало на територията на първата държава-членка.

По втория въпрос

14. С втория въпрос от Съда се иска да се произнесе дали производител на звукозаписи злоупотребява с изключителното си право на разпространение на защитените обекти, ако определената продажна цена, в рамките на националната територия, е по-висока от цената на оригиналния продукт, внасян повторно от друга държава-членка, и ако главните изпълнители са обвързани с производителя на звукозаписи с договори за предоставяне на изключителни права.

Изразът „зупотребява с право”, който се съдържа във въпроса, се отнася до злоупотреба с господстващо положение по смисъла на член 86 от Договора.

15. Този член забранява „всяка злоупотреба от страна на едно или повече предприятия с господстващо положение в рамките на общия пазар, или в съществена част то него, доколкото тя може да повлияе върху търговията между държавите-членки”.

16. От разпоредбата става ясно, че забраненото от нея действие предполага съществуването на господстващо положение в рамките на общия пазар, или в съществена част от него. Не може да се приеме, че производител на звукозаписи, който притежава сродно на авторските право, заема господстващо положение по смисъла на член 86 от Договора единствено по силата на упражняването на изключителното си право на разпространение на защитените обекти.

17. Тъй като този член изисква положението, до което се отнася, да обхваща „съществена част” от общия пазар, това налага още производителят, сам или съвместно с други предприятия от същата група, да има възможността да възпрепятства поддържането на ефективна конкуренция в значителна част от съответния пазар, като в частност се вземе предвид наличието на други производители на подобни продукти и тяхната позиция на пазара.

18. Ако звукозаписните изпълнители са обвързани с производителя с договори за предоставяне на изключителни права, трябва да се разгледа, *inter alia*, тяхната популярност на пазара, продължителността и обхватът на поетите задължения и възможностите, с които разполагат останалите производители на звукозаписи да получат услугите на сравними изпълнители.

19. За да попадне в приложното поле на член 86 наред с това е необходимо наличието на злоупотреба с господстващото положение. Разликата между контролирана цена и цената на стока, внесена повторно от друга държава-членка сама по себе си не винаги доказва злоупотреба с господстващо положение; възможно е, обаче, ако тя не се основава на каквито и да е обективни критерии и ако е особено явна, да послужи като определящ фактор за наличието на злоупотреба.

По съдебните разноски

20. Разноските, направени от германското правителство и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство, настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения:

като взе предвид процесуалните документи;

след като изслуша доклада на докладчика;

след като изслуша устните становища на страните по главното производство, германското правителство и Комисията на Европейските общности;

след като изслуша заключението на генералният адвокат;

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално членове 3, 5, 36, 85, 86 и 177;

като взе предвид Протокола за статута на Съда на Европейските общности, и по-специално член 20;

като взе предвид Процедурния правилник на Съда на Европейските общности;

Съдът,

в отговор на въпросите, отправени му от страна на Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg, с Определение от 8 октомври 1970 г., реши:

1. В противоречие с разпоредбите, уреждащи свободното движение на стоки в рамките на общия пазар, е производител на звукозаписи да упражни изключителното си право на разпространение на защитените обекти, предоставено му от законодателството на държава-членка, по такъв начин, че да забрани в тази държава-членка продажбата на стоки, пуснати от него или с негово съгласие на пазара на друга държава-членка, на единственото основание, че това не е станало на територията на първата държава-членка.

2. а) производител на звукозаписи, който притежава изключително право на разпространение по националното законодателство, не заема господстващо положение по смисъла на член 86 от Договора единствено по силата на упражняването на това право. Положението би било различно, ако предвид обстоятелствата по случая, той би имал възможността да възпрепятства поддържането на ефективна конкуренция на значителна част от съответния пазар

б) Разликата между контролирана цена и цената на стока, внесена повторно от друга държава-членка сама по себе си не винаги доказва злоупотреба с господстващо положение; възможно е, обаче, ако тя не се основава на каквито и да е обективни критерии и ако е особено явна, да послужи като определящ фактор за наличието на злоупотреба.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 8 юни 1971 година.

Подписи